

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

A XII. Művelődésmélti Nyári Egyetem Újszegen, az MTA Biológiai Központjában. Előadások fél 10-től.

Geszler Mária, Szalai László, Zavadzky Éva keramikuskok kiállítása máától, a Képcsarnokban. A kiállítást dr. Huszák Istvánné keramikus nyitja meg, délután 5 órakor.

I. Országos Táblaképfestészeti Biennále. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában és az Ifjúsági Házban.

A Szegedi Nyomdának, országos versenyen kiváló minősítést nyert kiadványaiból kiállítás a Technika Házában, augusztus 12-ig.

Váro Márton szobrászművész alkotásai a Móra Ferenc Múzeum Kupolagaleriájában, augusztus 20-ig.

Schéner Mihály festményei és szobrai Újszegen, a November 7. Művelődési Házban augusztus 10-ig.

Vankóné Dudás Juli népművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Ember és környezete: Rippl-Rónai József alkotásai; Luce-képgyűjtemény: Hunok, avarok, magyarok; Buday György-szoba, Csongrád megyei paraszti-bútorok és -viseletek; Csongrád megye gyógyszerezetének múltjából.

Szeged múltja, jelene, jövője — várostörténeti kiállítás a várkertben. Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye, Szeged-Tápe, Vártó út 4.

A klasszikus hagyományok ápolói és megújítói

Második Katalin cárnő rendeletére 1783-ban Pétervárott állandó opera- és balettszínház alakult. Ezt megelőzően már 1738-ban a francia J. B. Landé balettszínház nyitotta a palotában a cári udvari emberek gyermekeinek, s ez alapozta meg az állandó társulat megszülését. A 19. század első felében a balettszínház és a színház társulat is az egyetemes balettszínház egyik csúcsteljesítményét produkálta. J. Perrot és A. Saint-Leon nemzetközi hírnévű balettmesterek után világhírré Petipa munkája emelte a pétervári balettműhelyt. Sz. M. Kirovról, a város meggyilkolt párttitkáráról 1935-ben kapta a nevét az Állami Lenin-díjas Akadémiai Opera- és Balettszínház. Nagyszerű programmal — klasszikus balettek és modern koreográfiák bemutatásával — a közel múltban ünnepelte a világhírű társulat a 200 éves születésnapot. Nemcsak a leningrádi, de a moszkvai közönség előtt is felleptek jubileumi műsorokkal — tíz opera-, tíz balettelőadással, és három koncertprogrammal. Az ünnepsorozat ráadásaként a magyar-szovjet kulturális munkaterv alapján augusztus 4. és 15. között magyarországi vendégszerelésre érkezett a 200 tagú balettagyútes 100 művésze. Negyedikétől 7-ig a fővárosban, a budai Parkszínpadon mutatják be válogatott repertoárjukat, melyeket régi és mai balettrészletekből állítottak össze. Az együttes augusztus 12-től 14-ig a Szegedi Szabadtéri Játékok vendége lesz, a Dóm téren az első két este Adam Giselle című táncjátékát mutatják be, 14-én koncertprogrammal szerepelnek. Az együttes irányítói és vezető művészei tegnap, szerdán Budapesten baráti beszélgetésen találkoztak a sajtó képviselőivel.

Makszim Eduardovics, a Kirovról elnevezett Lenin-renddel kitüntetett Akadémiai Opera- és Balettszínház igazgatója elmondta, hogy társulatuk 1958-ban

már járt Magyarországon, az akkori elképzelések szerint az induló Szegedi Szabadtéri Játékokon is fellépetek volna, ám a nyitást egy esztendővel el kellett halasztani, így csak a negyedszázados jubileumon szerepelhetnek a szegedi dóm előtt. Remélik, hogy a Szegeden már oly jó hírnevet szerzett szovjet balettagyútesek — a moszkvai, a kijevi, a novoszibirszki, a minszki, a permi — után vendégjátékaikkal megköszönhetik az eddigi élményeket. A Kirov Balettagyútes mindenképp a klasszikus orosz hagyományok leghívebb őrzője és legkövetkezősebb továbbfejlesztője.

Ezt követően bemutatta az együttes néhány tagját. Ott volt a találkozózn Irina Kolpakova a világ egyik legkiválóbb primabalerinája, aki — a balettművészek közül másodikként — nemrégiben vehette át a Szocialista Munka Hőse kitüntetést; Gabriella Komleva, Galina Mezenceva és Szergej Bereznov, valahányan sok kitüntetés birtokosai. Részt vett a megbeszélésen a társulat karmestere, Viktor Fedotov, akinek Szegeden lesz alkalma a helyi zenekarral pódiumra lépni — a pesti előadásokon magnóról szól a zene, mert a budai Parkszínpadnak nincs zenekari árka.

Az együttes vezető koreográfusa és balettagyútes vezetője, Oleg Mihajlovics Vinogradov már külsőben is művészember benyomását keltette vörös kockás zakójában, fehér cipőjében, hatalmas napszemüveg mögé rejtett arcával. Nemrégiben mutatták be legfrissebb művét, melynek koreográfiáját Gogol Revizor című művére készítette egy fiatal moszkvai zeneszerző frissen komponált muzsikájára. Mint elmondta, sajnálja, hogy nem hozhatták el a magyar közönség elé „legkisebb gyermekét”, de hát a Revizor tipikusan közsínházi produkció. Vinogradovval egyébként találkozhatnak majd a balettagyútes rajongói: az Operaház felkérésére ősszel színpadra

állítja a Hamupipóké, 1964-ben készített koreográfiáját. A mű születésekor a novoszibirszki balettagyútes fiatal táncosa volt, s a Hamupipóke volt első koreográfiai próbálkozása. „Az eltelt két évtized alatt sokat tanultam tapasztaltam — így minden bizonynyal a budapesti előadás új lesz.” A balettagyútes vezetője a leningrádi Kirov társulat elsődleges célja a klasszikus örökség ápolása, az elfelejtett munkák értékeinek fölfedezése és fölújítása, de emellett — mint mondotta, az előrelépéshez szükség van az úttörő jelentőségű, modern törekvések és kísérletek térnyerésére is. Úgy tartja, hogy balettagyútes „első-eleven, fejlődő múzeum”, mely magába foglalja a megőrzés és megújítás kettős feladatát. A klasszikus örökség — Petipa, Taglioni és Bocklin műveinek — ébrentartása mellett új, mai koreográfusok munkái is színpadra kerülnek. Két nevet említett, az egyik Bejart, akinek Bhakti című művét Párizsban is bemutatták, maga a szerző elismeréssel gratulált a szovjet művészeknek. Társulatuk fiatal koreográfusa, Dmitrij Brjancov Bartók Béla zenéjére készített tánckompozíciót Sámán címmel.

A leningrádi balettművészek évadonként 16–18 darabot tartanak műsoron, havonta mintegy tizenöt-ször lépnek fel. Műsorukon egész estét betöltő táncjátékok mellett vannak koncertjellegű összeállítások is. A magyarországi vendégszerelésről elmondta, hogy alkalmazkodniuk kellett a fővárosban, nem éppen rózsás körülményekhez. Különösen a budapesti fellépések okoznak gondot. Nincs lehetőség az óriási díszletek beépítésére, a hatalmas táncparkoztatására. Meg is jegyezte, hogy Budapest „mezelenek leszünk” — a legfontosabbat, a táncosok művészi felkészültségét, a koreográfiai szépséget minden biztonnal elvezetheti az itteni közönség. De Szegeden! Reméljük ott minden összejön! T. L.

Új határátkelő épül Vámos-szabadinál

Új határátkelő épül Győr közelében Vámos-szabadinál a magyar-csehszlovák határon; a munkák a befejező szakaszba érkeztek. A tájba jól illő épületegységet a Duna töltésének közelében építették fel; félezer négyzetméter alapterületű, tágas utastérhez mindkét oldalon ötszáz-ötszáz négyzetméter fedett térség tartozik, ahol a személygépkocsikat fogadják. Ezek mellett — mindkét oldalon — külön sávban közlekedhetnek a kamionok és az autóbuszok.

Az új átkelőhely — ahol együtt dolgozik majd a magyar és a csehszlovák vám-, valamint az útlevélkezelő szolgálat — büfével, pézsváltóhellyel is várja az utasokat. Körzetében korszerűsítik az úthálózatot; megnyitására a tervek szerint novemberben kerül sor. (MTI)

Dolgos fiatalok Kisteleken

A KISZ helyi bizottságai, a járásiak, a városiak, a megyeiak, de a központi bizottsága is alkalmat ad arra, hogy a falvak, városok, megyék fiataljai időközönként beszámoljanak életkörülményeikről, munkájukról, a munkavállalás lehetőségeiről, közösségi életük alakulásáról. Természetesen a diákok is szót kapnak, nemrégiben például a szegedi tanárképző és az élelmiszeripari főiskola KISZ-bizottsága kapta meg a jogot a KISZ Csongrád megyei bizottságától.

Tegnap, szerdán, a KISZ szegedi járási bizottsága Kisteleken tartotta soros ülését. Nagy Miklós KISZ-titkárnak a község fiataljairól szóló írásos és szóbeli tájékoztatóját vitatták meg. A titkár beszámolójában különös hangsúlyt kapott a munkásifjúság körében végzett KISZ-munka, egyrészt, mert a központi bizottság külön határozatot hozott a feladatokról, másrészt, mert a határozat végrehajtása külön-

sen fontos Kisteleken: az ott élő ifjúkommunistáknak fele munkás, de közel 300 fiatalról elmondható, nemcsak a gazdasági munkában jeleskednek, kivesszik részüket a társadalmi akciókból is.

Sok fiatal erejét és szabad idejét a magánlakás-építés emésztí föl, emiatt politikai aktivitásuk csökken vagy teljesen megszűnik. Pedig a nagyközségi tanács ifjúságpolitikájára nem lehet panaszkodni. Az elmúlt években az átadott állami lakások felét köztűtők osztották szét. Minden érthető egyéni gond, probléma ellenére a közégi KISZ-bizottság szeretné, ha a munkásfiatalok mégsem maradnának távol az ifjúsági kluboktól, a közös sportrendezvényektől, s azt, hogy tevékenyen vegyenek részt a KISZ-ben.

Balogh Ferenc, a bizottság munkatársa jelentést készített a fiatal értelmiség szerepe, feladatai a szegedi járási ifjúsági szervezetekben címmel, amelyet a testület vita után elfogadott.

Georgia barátai

Színes, szinkronizált amerikai film. Írta: Steven Tesich. Fényképezte: Ghislain Cloquet. Zene: Elisabeth Swados. Rendezte: Arthur Penn. Főbb szereplők: Craig Wasson, Jodi Thelen, Jim Metzler, Michael Huddleston, Reed Birney.

A közismert tény, miszerint nagy az isten állatkertje, rájöttem, át kell tudni élni. Mint a nagy és bölcs életigazságokat általában. Nem elég csupán hangoztatni, hogy például a hülyeség a legjobb narkózis, tekintve, hogy halálig tart — míg csak életközéleben a dologgal nem találkozunk, a kijelentés üres szó marad.

Fenti példabeszédet becsülészavamra nem a főhábordás sugallja. Inkább mindezek egyértelmű képi illusztrációja. A Georgia barátaí című, közel kétórás produkció fölhaborodni amúgysem lehet, hiszen az a műalkotás, amely efféle indulatokat képes kiváltani, ha rossz is, némi erővel kell hogy rendelkezzen. Am itt csak sóhajtozni, majd előbb kínosan, később már fölzsabadultan, ha úgy tetszik, amúgy kamaszosan harsogva nevetni lehet. No nem a film humorán. Ilyen nincs. Igaz, ezenkívül van szinte minden, ami a tökély legmagasabb fokán példázza a rossz filmek teljes eszköztárát. Oly rikító módszerekkel — például pozitívna szánt, valójában már-már a komikumig visszatetsző szerelemábrázolástól egészen infantilis filozófalgatásig —, hogy a közröhej, tisztesség ne essék szolván, legalábbis indokolt.

Georgiára, a főhősnőre két dolog jellemző. Az egyik, hogy egyszerre három fiú szerelmes belé, kik természetesen testi-lelki jó barátok. (O, mily megható és mily életszerű, ugye?) A másik: ennél ellenszenvesebben hóbörödött, magával mit kezdeni nem tudó, ostoba, hisztérikus, gyermeket libát még az imponáló területtel rendelkező Egyesült Államokban is nehéz kitálatni. A három boldogtalan amorózó közül főhőssé a teljesen rejtélyes okokból jüszzláv származásúnak ábrázolt, bizonyos Danilo Prozor válik, hogy — a teljes 1960-as évtizedet fölöllelve — befussa dicső pályáját Georgia, barátai, továbbá a mind szövevényesebb és isten-állatkert példázatokkal bővülő történekek társaságában. Így és ennyire van aztán itt minden: acélgvár és főiskola, Vietnamba vonuló katona és béketüntetés, nyomor és a gazdagság ígérete. Utóbbit egy nem tudni mitől gazdag és leánygyermekével feltehetően természetellenes kapcsolatot fenntartó apósjelölt képviseli, ki az imponáns esküvői garden partyn higgadtan lelévi leányát, súlyosan megsebesíti, ezek szerint nem túlzottan kedvelt vőjét, majd fölöttebb logikusan öngyilkos lesz. Aki azt hinné, ezzel vége is mindennek, nyugot téved. S aki netán nem értené, miért fogalmaz e sorok írója oly gyakran úgy, hogy „talán”, „feltehetően”, „nem tudni” — kérem, higgye el: tényleg nem tudom. Az egyes szereplők cselekedeteinek mozgatórugóival kapcsolatos esztétikai törvényekről ugyanis a különben jónévvű rendező, Arthur Penn, mintha soha életében nem hallott volna.

Idegeseítően sok ostobaság, rendkívül antipatikus, ki-

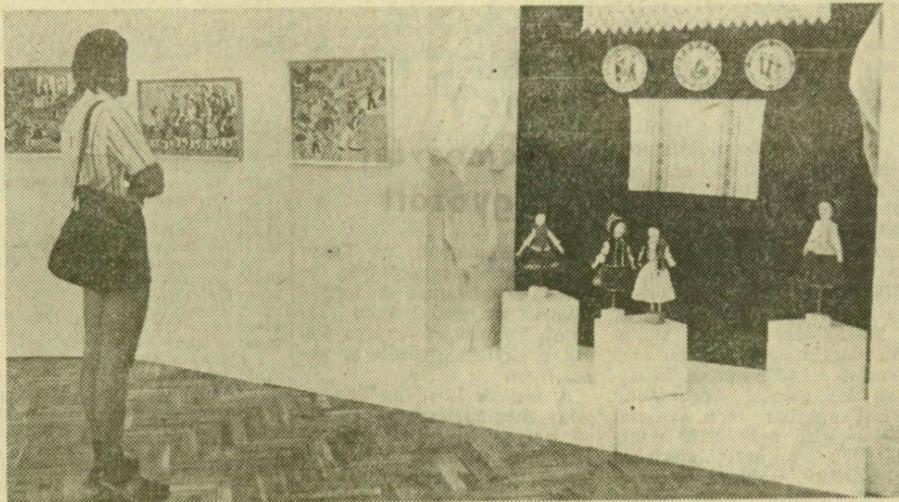
módtól helyzetek és figurák szívünkbe lopási kísérlettel, s mindezek fölött egy semmire sem jó, mondandójában tehát igen zagyva és felszínes fércmű — ime a summázat. Nem tudni, hány dollárért (lehet, hogy csak kétszámjegyűért) vághatták e darabot film átvevőink után, de azért igyekszünk megérteni őket. Valami érdekelhetette mindnyájukat, Georgiát viszont már valójában a kezdet kezdetén csak egyvalami érdekli, szintén teljesen értelmetlen Isidora Duncan (egykori táncosnő) imádata közben; az. Hát hiányzik, istenem. Úgy fölajánlkozik előbb mind a három srácnak, később csak Prozorinak, mint annak a rendje. Hogy Amerika nem fenéig tejjől, eddig is tudtuk, de ha még ekkora balfácánokat is nevel fiaiból, akkor valóban a Nagy Sátán lehet, amelyik nem lesz sokáig nagyhatalom. Később Georgiának ugyan gyereke lesz az egyik delikvenstől, egy, Danilo által pótszelekvésenként kilestett tengerparti nász gyümölcseként, ám a hölgy — három a chicagói igazság — elveteti magát a harmadik, teljesen bamba, teljesen kövér és (ugyan miért?) zsidónak kikiáltott fiúval.

Eközben az 1969-es amerikai Holdra szállás is megfelelő filozófikus dicsfényt kap. Georgia meg, vagy tíz év után Danilótól azt, amit szüzen még nem. (Pedig hogy szerette volna!) Egyiküknek se volt jó a dolog, kiderül egy nagy és ocsmany veszekedés végén. (Így szokott ez lenni...) Ám, ha filmátvevőink e beteljesülésre vártak, fölmenthetjük őket. Végtere is csak érdekes, kinek lesz jó. Az viszont biztos, kinek a legrosszabb. Nekünk, akik az egészet nézzük.

Domonkos László

Népszokások

Vankóné Dudás Juli galgamácsai népművész festményéből, hímezéséből, viseletes babáiból, tányérjaiból látható kiállítás a Juhász Gyula Művelődési Központban. A Nógrád megyei parasztszokásokat végigélt és azokat megjelenítő festőasszony már gyermekkorában eljegyezte magát a népművészettel. Munkái eljutottak a világ sok országába, 1953-ban dajkarimes könyvet írt Csicsija-bubája címmel, faliképei a balatonfüredi Marina-szállóban éppúgy megtalálhatók, mint a tokiói magyar étteremben.

Textilművészeti biennále

Augusztus 12-én nyílik Szombathelyen, a Savaria Múzeumban a hatodik ipari textilművészeti biennále, amelyen ezúttal huszonnégy textilgyár szövetkezet hetven textiltervező művészenek alkotását mutatják be. A legutóbbi seregszemle díjnyertesei most Kőszegen, az Öregtoronyban mutatkoznak be az augusztus 13-án nyíló kiállításon; ezúttal legújabb munkáival lép közön-

ség elé Straub Edít és Balázs Kálmán, az előbbi művész a Hazai Fésűsfonó, az utóbbi a Mosonmagyaróvári Kötőtárgyár textiltervezője. Ugyancsak Kőszegen, a tábornokházban nyitják meg Rózsa Anna ipari textiltervező emlékkiállítását is; az alkotó ipari textilművésztünk fejlődését jól tükröző életművének jelentős részét a Savaria Múzeumnak adományozta. (MTI)